

Thomaskerk 'Huis om op adem te komen'

'Een plein met bomen en trappen naar de ingang waar je elkaar kunt ontmoeten'

Els van Swol

Terwijl de fotograaf programmamaker Janneke van der Veer en predikant Evert Jan de Wijer in een sprekend portret vangt, zegt De Wijer iets dat wel eens de titel van de nieuwe programmering kan worden in het Thomastheater en de Thomaskerk: 'Het huis om op verhaal te komen.'

Nadat de foto's zijn genomen, zitten we in de predikantskamer met de iconische designstoelen van Charles Eames, die op de Zuidas niet misstaan. Uit de mond van Janneke van der Veer klinkt iets anders: 'Het huis om op adem te komen.' Het is tekenend voor de verschillende invalshoeken van een predikant en een communicatiedeskundige en voor het zoeken naar een nieuwe profilering van theater en kerk, die nog niet helemaal is uitgekristalliseerd.

Predikant Evert Jan de Wijer en programmamaker Janneke van der Veer in het Thomastheater.

Nieuwe profilering theater en kerk

ThomasBoek en Film

Janneke van der Veer is voor negen maanden drie dagen per week aangekomen als programmamaker. Zij heeft moderne Nederlandse letterkunde gestudeerd. Haar vader en haar man zijn predikant, zodat ze ook met die taal vertrouwd is. Op een gegeven moment is zij de communicatiewereld ingerold. Eerst bij het Nederlands Bijbelgenootschap en later bij Ondernemersfonds Utrecht. Ook was Van der Veer eindredacteur van het

literaire tijdschrift *Liter* en bij uitgeverij Skandalon redacteur van het boek *God op het boekenbal* van Evert Jan de Wijer, die ze dus al kende. De Wijer is inmiddels zes jaar predikant van de Thomaskerk en leidt - in het verlengde van zijn boek zou je kunnen zeggen - ThomasBoek over hedendaagse literatuur en ThomasFilm over films met inhoud, inclusief nagesprek en een drankje.

Niet op zondag

Van der Veer: 'Boek en Film zullen in de nieuwe programmering worden meegenomen, maar dan als ThomasBoek-plus. Dat wil zeggen dat er breder wordt uitgepakt en bijvoorbeeld een auteur

wordt uitgenodigd. Met Arnon Grunberg zou De Wijer 'nog wel eens een appeltje willen schillen over zijn mensbeeld'. Zo'n leesclub-plus is volgens Van der Veer primair bedoeld voor mensen die je zondag niet in de kerk ziet, maar die wel in Zuid wonen of werken. De Wijer: 'Het aanbod kan inhoudelijk best wijk overstijgend zijn en interessant voor elke intellectueel geïnteresseerde Amsterdammer.'

Stabat Mater

In ieder geval bestaat de primaire doelgroep uit mensen voor wie de kerk onbekend is als huis van cultuur, ontmoet-

ing en post-seculiere zingeving. Voor de kerkgangers blijft er altijd een activiteit als 'Meelezen op woensdagmiddag', waar onder leiding van de predikant dieper op Bijbelteksten wordt ingegaan.

Maar niet alles zal meer om de predikant draaien. Er wordt op projectbasis samenwerking gezocht met bijvoorbeeld de Vrije Universiteit, de Protestantse Theologische Universiteit, het Leerhuis Amsterdam Tenach & Evangelie, de Stichting Pardes (bronnen van joodse wijsheid) en anderen. Op die manier zullen ook vrijwilligers worden benaderd en fondsen worden gezocht om de kosten te dekken. Zo'n manier

van werken is, aldus Janneke van der Veer, meer van deze tijd. De bedoeling is wel dat er continuïteit ontstaat. En de wijkgemeente blijft de basis vormen van 'De Thomas'. De programmering zal aansluiten op wat het kerkelijk jaar aanreikt. Voor de veertigdagentijd wordt bijvoorbeeld gedacht aan een invulling rond het *Stabat Mater* van Pergolesi. Waarbij wordt gezocht naar de universele thematiek daarvan: gemis, verdriet, moeder-zoonrelatie, enzovoort. Zo wordt de inhoud van het muziekstuk uitgetild boven de klassieke interpretatie ervan.

Programmering sluit aan op wat het kerkelijk jaar aanreikt

Plein voor de kerk

Hierbij zal het niet blijven. Of exposities in dit prachtige gebouw terugkomen, hangt ook af van gesprekken met externe partners. Omdat niet puur vanuit de aanbodkant wordt gedacht, maar meer naar de samenleving anno 2020 naar hunkert. Wat de lange termijn betreft: de gesloten gevel van het gebouw van Sijmons (1966) ademt volgens De Wijer tijden van weleer, omdat we nu meer naar transparantie neigen. Hij ziet het al helemaal voor zich: een plein voor de kerk met bomen waaronder het goed toeven is, trappen die naar de ingang leiden en waarop je kunt zitten om elkaar te ontmoeten. Zo word je naar binnen gelokt voor koffie, een goed gesprek én het vernieuwde programma natuurlijk.

thomaskerk.nl en thomasopen.nl

Kerken met winkels en pothuizen

Vacature bij de Gebouwencommissie van de Protestantse Kerk Amsterdam

Els van Swol

Een Amsterdamse kerk heeft een nieuwe keuken nodig. Samen met enkele mensen van die wijkgemeente gaat een lid van de Gebouwencommissie van de Protestantse Kerk Amsterdam op pad langs verschillende keukenfirma's. De keuze lijkt gemaakt, maar 'de dames' van de kerk kiezen toch voor een ander model, dat alleen nog in elkaar moet worden gezet. Dat werd met elkaar gedaan 'en dat was heel gezellig'.

Het is even stil nadat een van de leden van de Gebouwencommissie dit als voorbeeld van zijn werkzaamheden geeft. Dan vult een ander aan: 'De vraag is natuurlijk: waar dient zo'n keuken voor? Een keuken in een kerk is wat anders dan die in een woonhuis.' De voorzitter van de commissie, Duco Stadij,

buigt het voorbeeld terug naar een van de kerntaken van de commissie: het adviseren naar aanleiding van een specifieke vraag van de kerkrentmeesters van een bepaalde kerk, bijvoorbeeld over een keuken. Hoe ver een commissielid daarin wil gaan, hangt af van zijn of haar beschikbare tijd.

Iemand met een algemeen bouwkundige achtergrond

Monumentenwacht

De andere kerntaak van de gebouwencommissie is een controlerende. Elke wijkgemeente levert een keer per jaar een begroting in en op gezette tijden een meerjarenplan. Daarover wordt dan van ge-

dachten gewisseld: kan het schilderen bijvoorbeeld nog een jaartje worden uitgesteld? Of: is er niet een andere, goedkopere manier te bedenken of andere verf te vinden? De grote lijnen komen terug in de maandelijkse vergaderingen van de commissie. Ten slotte inspecteert de Monumentenwacht elk gebouw een keer per jaar. Hiervan wordt een rapport opgesteld dat naar de kerk en naar de Gebouwencommissie gaat. Elk gebouw wil zeggen: niet alleen de kerken die eigendom zijn van de Protestantse Kerk Amsterdam, maar ook andere gebouwen waarvan zij eigenaar is. Zoals de winkels bij de Nieuwe Kerk, de pothuizen van de Wester, pastorieën en woningen van woongroepen en dergelijke.

Vacature

Van de zeven leden - er is een vacature - zijn er twee mensen die werken en vier (pré)gepensioneerden. Alle leden kunnen in de commissie hun opgebouwde kennis inbrengen, een bijdrage leveren die niet tot een kerk beperkt is en ook nog wat bijleren. Dat laatste verwoordt Margriet van den Bosch. Zij heeft niet, zoals de andere leden, enkele kerken als aandachtspunt, maar is de *linking pin* naar het

dagelijks bestuur van het College van Kerkrentmeesters. 'Het is zo interessant, omdat ik veel verschillende dingen hoor over al die gebouwen die we onder onze hoede hebben. Een kerkgebouw is natuurlijk heel wat anders dan een huis, maar toch zijn vragen waarmee kerken soms worstelen ook vragen waarmee ik thuis te maken heb: lekkage, natte vloeren, noem maar op. Er is een verband en dat maakt het zo leuk.'

Bouwkundige achtergrond

Er is een vacature. Men zoekt iemand met een algemeen bouwkundige achtergrond die het liefst in de praktijk werkzaam is en wat tijd over heeft. Het is, zo blijkt uit alle verhalen voorafgaand aan de vergadering, leuk werk in een openhartige, vriendelijke sfeer met een grapje op z'n tijd.

Meedoen met de Gebouwencommissie?

Opgeven of namen noemen bij Mirjam Nieboer, managementassistent Protestantse Kerk Amsterdam, Mirjam.Nieboer@protestantsamsterdam.nl